

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. marraskuuta 2022
(OR. en)

14549/22

LIMITE

CORLX 1055
CFSP/PESC 1523
CODUN 60
COARM 231
COWEB 153
COEST 812

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: NEUVOSTON PÄÄTÖS pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaavan Kaakkois-Euroopan selvitystoimiston (SEESAC) tukemiseksi Länsi-Balkanin laitonta asekauppaa koskevan alueellisen etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa varten sekä Kaakkois- ja Itä-Euroopan aseriisunta- ja asevalvontatoimien tukemiseksi

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2022/...,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaavan Kaakkois-Euroopan selvitystoimiston (SEESAC) tukemiseksi Länsi-Balkanin laitonta asekauppaa koskevan alueellisen etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa varten sekä Kaakkois- ja Itä-Euroopan aseriisunta- ja asevalvontatoimien tukemiseksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Vuonna 2018 hyväksytyssä laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden vastaisessa EU:n strategiassa ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen”, jäljempänä ’EU:n pienasestrategia’, todetaan, että unioni kiinnittää erityistä huomiota alueelliseen yhteistyöhön, joka on tehokas keino valvoa pienaseita. EU:n pienasestrategiassa mainittiin Länsi-Balkanin alue tuen painopistealueena.
- (2) Sofiassa 17 päivänä toukokuuta 2018 pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa unionin johtajat hyväksyivät Sofian julistuksen, johon Länsi-Balkanin kumppanit yhtyivät ja johon sisältyy sitoumus tehostaa merkittävästi operatiivista yhteistyötä kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi prioriteettialoilla, kuten ampuma-aseet, huumeet, muuttajien salakuljetus ja ihmiskauppa.
- (3) Länsi-Balkanin alue on edelleen yksi unioniin suuntautuvan laittoman asekaupan lähteistä.

- (4) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta isännöi 10 päivänä heinäkuuta 2018 Lontoossa viidennen Länsi-Balkanin huippukokouksen, jossa hyväksyttiin alueellinen etenemissuunnitelma kestävän ratkaisun löytämiseksi pienaseiden ja kevyiden aseiden/ampuma-aseiden ja niiden ampumatarvikkeiden laittomaan hallussapitoon, väärinkäyttöön ja kauppaan Länsi-Balkanin alueella vuoteen 2024 mennessä, jäljempänä 'etenemissuunnitelma', jonka olivat laatineet Länsi-Balkanin pienaseita ja kevyitä aseita käsittelevät lautakunnat ranskalais-saksalaisen, laitonta ampuma-aseiden kauppaa Länsi-Balkanilla koskevan tuenantajakoordinaatioaloitteen puitteissa. Kyseiset lautakunnat valmistelevat etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa koskevia toimintasuunnitelmiaan.
- (5) Syyskuun 25 päivänä 2015 hyväksytyssä Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa vahvistettiin, että kestävä kehitys ei voida saada aikaan ilman rauhaa ja turvallisuutta ja että aseiden laittomat siirrot ovat yksi väkivaltaa, turvattomuutta ja epäoikeudenmukaisuutta synnyttävistä tekijöistä.
- (6) Heinäkuussa 2022 YK:n tiloissa New Yorkissa pidetyssä pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan toimintaohjelman täytäntöönpanoa käsitelleessä osapuolten 8. kaksivuotiskokouksessa (BMS8) YK:n jäsenvaltiot sitoutuivat vahvistamaan kumppanuuksia ja yhteistyötä kaikilla tasoilla pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä edistämään ja vahvistamaan rajayhteistyötä ja alueellista ja osa-alueellista koordinaointia.

- (7) Länsi-Balkanin kumppanien hyväksymät etenemissuunnitelman tavoitteet ovat yhdenmukaisia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevien unionin ja YK:n toimien kanssa. Unionin olisi sen vuoksi tuettava Länsi-Balkanin aluetta etenemissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (8) Pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaava Kaakkois-Euroopan valvontakeskus (SEESAC) perustettiin Belgradiin vuonna 2002 ja se toimii YK:n kehitysohjelman (UNDP) ja alueellisen yhteistyöneuvoston (RCC) yhteisellä valtuutuksella. SEESAC on Kaakkois-Euroopan vakaussopimuksen seuraaja, ja auttaa kansallisia ja alueellisia sidosryhmiä valvomaan ja vähentämään pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden leviämistä ja väärinkäyttöä ja lisää näin osaltaan vakautta, turvallisuutta ja kehitystä Kaakkois- ja Itä-Euroopassa. SEESAC painottaa erityisesti sellaisten alueellisten hankkeiden kehittämistä, joilla pyritään torjumaan aseiden kulkeutumista rajojen yli.

- (9) Unioni on aikaisemmin tukenut SEESACia neuvoston päätöksellä 2002/842/YUTP¹, jonka voimassaoloa on jatkettu ja jota on muutettu neuvoston päätöksillä 2003/807/YUTP² ja 2004/791/YUTP³ sekä neuvoston päätöksellä 2010/179/YUTP⁴, neuvoston päätöksellä 2013/730/YUTP⁵, jonka voimassaoloa on jatkettu neuvoston päätöksellä (YUTP) 2015/2051⁶, neuvoston päätöksellä (YUTP) 2016/2356⁷ ja neuvoston päätöksellä (YUTP) 2018/1788⁸, jonka voimassaoloa on jatkettu neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/2161⁹.

¹ Neuvoston päätös 2002/842/YUTP, tehty 21 päivänä lokakuuta 2002, Euroopan unionin osallistumisesta käsiaseiden ja kevyiden aseiden epävakauttavan keskittymisen ja leviämisen torjumiseen hyväksytyyn yhteisen toiminnan 2002/589/YUTP täytäntöönpanosta Kaakkois-Euroopassa (EUVL L 289, 26.10.2002, s. 1).

² Neuvoston päätös 2003/807/YUTP, tehty 17 päivänä marraskuuta 2003, Euroopan unionin osallistumisesta käsiaseiden ja kevyiden aseiden epävakauttavan keskittymisen ja leviämisen torjumiseen hyväksytyyn yhteisen toiminnan 2002/589/YUTP täytäntöönpanosta Kaakkois-Euroopassa tehdyn päätöksen 2002/842/YUTP muuttamisesta ja sen voimassaolon jatkamisesta (EUVL L 302, 20.11.2003, s. 39).

³ Neuvoston päätös 2004/791/YUTP, tehty 22 päivänä marraskuuta 2004, Euroopan unionin osallistumisesta käsiaseiden ja kevyiden aseiden epävakauttavan keskittymisen ja leviämisen torjumiseen hyväksytyyn yhteisen toiminnan 2002/589/YUTP täytäntöönpanosta Kaakkois-Euroopassa tehdyn päätöksen 2002/842/YUTP voimassaolon jatkamisesta ja päätöksen muuttamisesta (EUVL L 348, 24.11.2004, s. 46).

⁴ Neuvoston päätös 2010/179/YUTP, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2010, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevan EU:n strategian mukaisten SEESACin asevalvontatoimien tukemisesta Länsi-Balkanin alueella (EUVL L 80, 26.3.2010, s. 48).

⁵ Neuvoston päätös 2013/730/YUTP, annettu 9 päivänä joulukuuta 2013, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevan EU:n strategian mukaisten SEESACin aseriisunta- ja asevalvontatoimien tukemisesta Kaakkois-Euroopassa (EUVL L 332, 11.12.2013, s. 19).

⁶ Neuvoston päätös (YUTP) 2015/2051, annettu 16 päivänä marraskuuta 2015, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevan EU:n strategian mukaisten SEESACin aseriisunta- ja asevalvontatoimien tukemisesta Kaakkois-Euroopassa annetun päätöksen 2013/730/YUTP muuttamisesta (EUVL L 300, 17.11.2015, s. 19).

⁷ Neuvoston päätös (YUTP) 2016/2356, annettu 19 päivänä joulukuuta 2016, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevan EU:n strategian mukaisten SEESACin aseriisunta- ja asevalvontatoimien tukemisesta Kaakkois-Euroopassa (EUVL L 348, 21.12.2016, s. 60).

⁸ Neuvoston päätös (YUTP) 2018/1788, annettu 19 päivänä marraskuuta 2018, pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaavan Kaakkois-Euroopan selvitystoimiston (SEESAC) tukemiseksi Länsi-Balkanin laitonta asekauppaa koskevan alueellisen etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa varten (EUVL L 293, 20.11.2018, s. 11).

⁹ Neuvoston päätös (CFSP) 2021/2161, annettu 6 päivänä joulukuuta 2021, pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaavan Kaakkois-Euroopan selvitystoimiston (SEESAC) tukemiseksi Länsi-Balkanin laitonta asekauppaa koskevan alueellisen etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa varten annetun päätöksen (YUTP) 2018/1788 muuttamisesta (EUVL L 436, 7.12.2021, s. 46).

- (10) Unioni katsoo SEESACin olevan ensisijainen täytäntöönpanokumppani etenemissuunnitelman täytäntöönpanemiseksi Länsi-Balkanilla, koska sillä on todistettavasti kokemusta ja vakiintunut yhteysverkosto, todistettu työn laatu ja kokemus koordinoitiroolista etenemissuunnitelman laatimisessa.
- (11) Tästä päätöksestä seuraavien toimien olisi rakennuttava aiempien SEESACia tukevien neuvoston päätösten tulosten luomalle pohjalle.
- (12) Tällä unionin toimella olisi lisäksi tuettava laittoman asekaupan torjumista Moldovan tasavallassa ja Ukrainassa, joilla on vastaavanlaisia pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaan liittyviä haasteita. Tätä varten olisi siirrettävä Länsi-Balkanilla vuodesta 2001 lähtien saatuja tietoja ja kokemuksia sekä kehitettyjä parhaita käytäntöjä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Unioni tukee Länsi-Balkanin kumppaneita pantaessa täytäntöön alueellinen etenemissuunnitelma kestävän ratkaisun löytämiseksi pienaseiden ja kevyiden aseiden/ampuma-aseiden ja niiden ampumatarvikkeiden laittomaan hallussapitoon, väärinkäyttöön ja kauppaan Länsi-Balkanin alueella vuoteen 2024 mennessä. Etenemissuunnitelmassa asetetaan seuraavat tavoitteet:
- a) varmistetaan vuoteen 2023 mennessä, että asevalvontalainsäädäntö on säädetty ja että se on täysin yhdenmukaistettu EU:n sääntelykehysten ja muiden asiaankuuluvien kansainvälisten velvoitteiden kanssa ja standardoitu koko alueella;
 - b) varmistetaan vuoteen 2024 mennessä, että asevalvontaa koskevat politiikat ja käytännöt Länsi-Balkanilla perustuvat näyttöön ja tiedusteluun;
 - c) vähennetään vuoteen 2024 mennessä merkittävästi ampuma-aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden laittomia virtoja Länsi-Balkanille, alueen sisällä ja sieltä eteenpäin;
 - d) vähennetään vuoteen 2024 mennessä merkittävästi ampuma-aseiden tarjontaa, kysyntää ja väärinkäyttöä lisäämällä tietoisuutta, koulutusta, tiedotusta ja vaikuttamista;
 - e) vähennetään vuoteen 2024 mennessä huomattavasti laittomasti hallussa pidettyjen ampuma-aseiden arvioitua määrää Länsi-Balkanilla;

- f) vähennetään järjestelmällisesti ylijäämää ja tuhotaan takavarikoituja pienaseita ja kevyitä aseita ja ampumatarvikkeita;
- g) vähennetään merkittävästi riskiä ampuma-aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden leviämiseen ja kulkeutumiseen väärin käsiin.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi tällä unionin toimella tuetaan laittoman asekaupan torjumista Moldovan tasavallassa ja Ukrainassa.
3. Jotta 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja saavutettaisiin, unioni toteuttaa tällä päätöksellä seuraavia toimia:
- a) tuetaan kestävä ratkaisun löytämiseksi pienaseiden ja kevyiden aseiden/ampuma-aseiden ja niiden ampumatarvikkeiden laittomaan hallussapitoon, väärinkäyttöön ja kauppaan Länsi-Balkanin alueella tehdyn etenemissuunnitelman täytäntöönpanon koordinoitua ja seuranta-
- b) tuetaan Länsi-Balkanin viranomaisia niiden asevalvontalainsäädännön täysimääräisessä yhdenmukaistamisessa unionin sääntelykehiksen ja muiden asiaankuuluvien kansainvälisten velvoitteiden kanssa; ja
- c) tuetaan laittoman asekaupan torjumista Länsi-Balkanilla, Moldovan tasavallassa ja Ukrainassa valmiuksien arvioinneilla ja teknisellä tuella lainvalvonta- ja rajapoliisiviranomaisille.

4. Hankkeen maantieteellinen soveltamisala on Länsi-Balkanin alue, ja sen suoria edunsaajia ovat Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo*, Montenegro, Serbia ja Pohjois-Makedonia.

Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi hankkeella annetaan tukea Moldovan tasavallalle ja Ukrainalle.

5. Yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta esitetään tämän päätöksen liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.
2. SEESAC toteuttaa 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen teknisen täytäntöönpanon ja koordinoi tarvittaessa Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorumin (EMPACT) ampumaseita koskevan ensisijaisen toiminta-alan toimien vetäjän kanssa.
3. SEESAC suorittaa tehtävänsä korkean edustajan alaisuudessa. Tätä tarkoitusta varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä SEESACin puolesta toimivan UNDP:n kanssa.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklassa tarkoitetun unionin rahoittaman hankkeen toteuttamiseksi on 4 006 955,58 euroa.
2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla ohjeellisella määrällä rahoitettavia menoja hallinnoidaan unionin talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.
3. Komissio valvoo 2 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Se tekee tätä varten UNDP:n, joka toimii SEESACin puolesta, kanssa tarvittavan sopimuksen. Sopimuksessa määrätään, että SEESACin on varmistettava unionin osuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.
4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle kyseisessä prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja sopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta SEESACin säännöllisesti neljännesvuosittain laatimien raporttien perusteella. Kyseiset raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.
2. Komissio raportoi 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.
2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu sopimus tehdään. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos mitään sopimusta ei ole tehty kyseisen kuuden kuukauden ajanjakson aikana.

Tehty...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
